



עפ"ג (באר שבע) 42890-05-24 - יזיד אבו עאיש נ' מדינת ישראל

עפ"ג (באר-שבע) 42890-05-24 - יזיד אבו עאיש נ' מדינת ישראל מחוזי באר-שבע

עפ"ג (באר-שבע) 42890-05-24

יזיד אבו עאיש

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[02.07.2024]

לפני כבוד השופט הבכיר, אליהו ביתן

כבוד השופטת, טל לחיאני שהם

כבוד השופט יואב עטר

המערער ובא-כוחו, עו"ד יעקב חודורוב

ב"כ המשיבה, עו"ד עמית גינת

פסק דין

המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה פוחזת של רכב, לפי סעיף 338 (א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 ובעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 בחוק העונשין, תשל"ז-1977. בכתב האישום שהמערער הודה בעובדותיו מתואר כי ביום 10.06.23 בסמוך לשעה 15:00, על כביש 60, שוטר הבחין במערער משתמש במכשיר טלפון בזמן נהיגה והורה לו לעצור בצד הכביש. המערער עצר, יצא מהרכב ושוחח עם השוטר. בהמשך, השוטר הבהיר למערער כי הוא רושם לו דו"ח תנועה והמערער סירב להישאר במקום וביקש שהדו"ח ישלח אליו בדואר. השוטר הורה לו שלא לעזוב את המקום ולמרות זאת המערער נכנס בחזרה לרכבו. השוטר ניגש למערער והורה לו שלא לנסוע מהמקום ולפתוח את דלתות הרכב, ובתגובה המערער החל לברוח, והחל מרדף בין שוטר אחר, שהיה רכוב על אופנוע, לרכב המערער. בשלב מסוים, בהגיע המערער לכיכר, השוטר סימן לרכב שהיה במקום להאט את מהירות נסיעתו על מנת לחסום את דרכו של המערער, ובתגובה לכך המערער עקף את הרכב מצד שמאל, במהירות, כשהוא כמעט פוגע בו ותוך שהוא עולה על אי תנועה בנוי, וחזר חזרה אל הכביש. בהמשך, השוטר הפעיל באופנוע סירנה ואורות מהבהבים ונסע במהירות גבוהה אחר רכב המערער, אך לא הצליח להשיג אותו. בשלב מסוים המערער האט את מהירות נסיעתו בשל רכב שהיה לפניו בכניסה לכיכר. אז האיץ השוטר את מהירות נסיעתו ועקף את הרכב שעמד לפני המערער במטרה להורות לו לעצור על מנת לחסום את נתיב נסיעת המערער. אז, עבר המערער לנתיב הנסיעה הנגדי, נכנס לכיכר כשהוא נוסע נגד כיוון התנועה, והמשיך בנסיעה בנתיב הנגדי. בהמשך, המערער נסע נגד כיוון התנועה בכיכר נוספת, נכנס לפאתי היישוב לקיה ונסע במהירות, תוך שהשוטר נוסע בעקבותיו במהירות של 130 קמ"ש. בשלב מסוים המערער עצר את הרכב בצד הדרך ויצא ממנו.

בתסקיר שירות המבחן צוין שהמערער בן 34, נשוי ואב לארבעה ילדים. מתגורר בלקיה ועובד כעצמאי בעסק משפחתי של חברת משאיות ועבודות עפר. לחובתו 3 הרשעות קודמות שהתיישנו, בעבירות רכוש, אלימות והסעת שב"ח. ו-72 עבירות תעבורה בין השנים 2007-2022. בנוסף, תלויים נגדו 3 תיקים פתוחים בהם הוגשו כתבי אישום בגין עבירות שימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית, ומהירות. שירות המבחן התרשם שהמערער זקוק לטיפול בתחומי שליטה בכעסים ותעבורה. המערער טען שמתוך תחושת בושה הוא מעדיף שלא להשתלב בטיפול קבוצתי בשירות המבחן אלא לפנות לטיפול פרטי, ושירות המבחן הפנה אותו למטפל פרטי במרכז למניעת אלימות בקהילה. דווח שהמערער הגיע לחמישה מפגשים ושיתף פעולה. המערער מודה בביצוע העבירות. תיאר שכאשר השוטר עצר אותו על שימוש בטלפון, חש תחושת זלזול והשפלה, ומתוך כעס ועל מנת שהאירוע לא יסלים, התרחק מהמקום ואמר לשוטר שישלח לו את הקנס בדואר. לדבריו לא נסע במהירות מופרזת, אך מיהר להגיע לביתו, ובסופו של דבר הבין שעשה טעות ונעצר לדבר עם השוטר. הביע חרטה. ושיתף את השפעת האירוע וההליך המשפטי על חייו. ביחס לעבירות התעבורה הסביר שהוא בעל עסק למשאיות הרשומות על שמו, וכל עבירות התעבורה, גם אם לא הוא ביצע אותן, נרשמות על שמו. ואמר שהוא לוקח אחריות עליהן. מבין שזקוק לטיפול בתחום התעבורה. שירות המבחן ציין שהמערער ממתין להשתלב בטיפול בתחום זה במסגרת שירות המבחן. שירות המבחן שקל את גורמי הסיכוי והסיכון של המערער וסבר שקיימת רמת סיכון להישנות עבירות בתחום התעבורה והאלימות, אך שילובו של המערער בטיפול, והשלכות ההליך הפלילי, הביאו להפחתת הסיכון. ובסופם של דברים המליץ להעמיד את המערער בצו מבחן ולהטיל עליו של"צ נרחב בהיקף של 300 שעות.

המאשימה טענה שמתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, ועתרה להטיל על המערער עונש בשליש הבינוני של המתחם ועונשים נלווים.

ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם נע ממאסר מותנה ועד 3 חודשי עבודות שירות, וביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן. ביחס לפסילה, ביקשה להסתפק בתקופה שבה היה המערער פסול לנהיגה מיום 10.06.23. בית המשפט עמד על הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע המערער ועל מידת הפגיעה בהם אותה קבע כבינונית; על מדיניות הענישה הנוהגת - תוך שהפנה לפסיקה; ועל נסיבות ביצוע העבירות. וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר שניתן לשאת בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר. בקביעת העונש, בית המשפט ציין את עברו הפלילי והתעבורתי של המערער; את הודאת המערער, נטילת האחריות שלו על המעשים והחרטה שהביע; את שיתוף הפעולה שלו גם גורמי הטיפול ונכונותו להשתלב בטיפול בתחום התעבורה; ואת השפעת העונש עליו ועל משפחתו. התייחס להמלצת שירות המבחן וקבע שהיא אינה הולמת את חומרת המעשים בנסיבותיהם, ושעניינו של המערער אינו מצדיק לסטות מהמתחם שנקבע בשל שיקולי שיקום. ובסופם של דברים הטיל על המערער 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, צו מבחן למשך שנה, מאסר על תנאי, קנס בסך ₪ 5,000 או 50 ימי מאסר תחתיו, שנת פסילת רישיון נהיגה בפועל, ותשעה חודשי פסילה על תנאי.

ב"כ המערער טוען כי הליך המענה בבית המשפט קמא היה שגוי ופגום. טוען שסירוב המערער לקבל את הדוח מידי השוטר ובקשתו שהדוח ישלח אליו בדואר אינו מהווה עבירה, ושלאור כך שפרטי המערער היו בידי השוטר, לא היה מקום לנהל אחריו מרדף. ומכל מקום לא היה מקום לייחס לו עבירות מתוך חוק העונשין, אלא לכל היותר עבירות תעבורתיות. וטוען שעבירת הנהיגה הפוחזת שיוחסה לו קשורה לאירוע שבו המערער כביכול כמעט פגע ברכב אחר שנסע לפניו, שהתבקש על ידי השוטר לחסום את נתיב נסיעת המערער- ומדובר במעשה שאסור היה לשוטר לעשות. והוא טוען שבית המשפט קמא טעה כשהרשיע את המערער, ושהוא רשאי לחזור בו מהודאתו גם בשלב הערעור. לחילופין, טוען, שהעונש שהוטל על המערער אינו מידתי וחורג לחומרה ביחס לעונשים שהוטלו במקרים אחרים, גם חמורים יותר. בדיון היום, הדגיש את אמירת בית המשפט קמא שנסיונות העבירה אינן ברף הגבוה של החומרה ואת שיתוף הפעולה של המערער עם שירות המבחן והבעת החרטה שלו. והוא עותר לבטל את פסק הדין של בית המשפט קמא ולהחזיר את הדיון אליו משלב הקראת כתב האישום המתוקן או לחילופין להקל בעונש, להסתפק בתקופת הפסילה שרוצתה עד למועד גזר הדין, ולבטל את עונש הקנס.

ב"כ המשיבה מציין כי המערער הודה בבית המשפט קמא בעובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו כך שאין מקום לשמוע טענות הסותרות את הודאתו. אשר לעונש, צוין עברו התעבורתי המשמעותי של המערער ונטען כי העונש שהוטל על המערער ראוי ולא הוצגה הצדקה להקל בו. ובית המשפט התבקש לדחות את הערעור. קראנו את מלוא החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור. בפתח הדברים נציין כי לא מצאנו מקום להידרש לטענות ב"כ המערער הנוגעות למועד תחילת תקופת הפסילה שלו, שכן בענין זה כפי ששמענו התקיים הליך נפרד וניתנה בו החלטה.

לגופו של ענין. עתירתו העיקרית של המערער לבטל את פסק הדין של בית המשפט קמא ולהחזיר את התיק לערכאה הדיונית על מנת שזו תדון בו מראשית, לוקה בפגמים מהותיים שכל אחד מהם ובוודאי כולם ביחד מצדיקים את דחייתה.

ראשית, הטענה המהותית העומדת בבסיס עתירת המערער כאמור הינה שעובדות כתב האישום אינן משכללות את העבירות בהן המערער הורשע. טענה זו הינה טענה מקדמית שברגיל המועד להעלאתה הינו לאחר תחילת המשפט (ראה סעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982). יוזכר שהמערער היה מיוצג בערכאה הדיונית ושהודאתו ניתנה במסגרת הסדר דיוני בגדרו כתב האישום המקורי שהוגש נגדו תוקן. במצב דברים זה אין כל הצדקה לאפשר למערער להעלות בהליך הערעור טענה שהמקום לבירורה הוא בערכאה הדיונית.

שנית, הגם שעו"ד חודרוב המייצג את המערער בהליך הערעור איננו מציין את הדברים מפורשות הרי שבעצם טענתו היא לכשל בייצוג המערער בערכאה הדיונית.

כידוע, ההלכה היא שעורך דין הטוען לכשל בייצוג הנאשם על ידי בא כוחו הקודם, חייב לפנות לעורך הדין שכלפיו נטענת הטענה, לבקש את תגובתו ולצרפה לפנייתו לבית המשפט (ראה מיני רבים ע"פ 1799/22 אביעד משה נ' מדינת ישראל (18.6.23)). כאן, עו"ד חודרוב לא ציין כי פנה לסגור שייצג את המערער בערכאה הדיונית ומכל מקום לא הגיש את תגובתו לבית המשפט. במצב דברים זה דין הטענה להידחות על הסף מבלי לדון בה.

שלישית, לגופו של ענין, על פני הדברים עובדות כתב האישום המתוקן שהמערער הודה בהן משכללות את העבירות שהמערער הורשע בהן. ובמצב דברים זה הרשעת המערער בעבירות שיוחסו לו היתה בבחינת תוצאה טבעית של הודאתו בעובדות ובעבירות. בנסיבות המתוארות לא היתה כל סיבה שבית המשפט ידחה את הודאת המערער וייקבע שעובדות כתב האישום אינן מגלות את העבירות שיוחסו למערער.

בהתחשב באמור, אנו דוחים את בקשת המערער לבטל את פסק הדין של הערכאה הדיונית ולהחזיר את הדיון לבית המשפט קמא.

אשר לעונש, העבירה של מעשי פיזיות ורשלנות משתכללת בעשיית מעשים מסוימים בדרך נמהרת או רשלנית שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה. מטבע הדברים, ההתייחסות העונשית למעשים אסורים העלולים לסכן חיי אדם הינה של רצינות וחומרה. ואכן, נוכח הערכים החברתיים החשובים המוגנים בעבירה של נהיגת רכב בדרך נמהרת שיש בה כדי לסכן חיי אדם, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה זו נותנת את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה.

מטבע הדברים, הענישה הקונקרטית תלויה בנסיבות המסוימות של ההתנהגות, בביטוייה ובתוצאותיה. בצד התחנות של הרף נמצאות ההתנהגויות העולות אך במעט על עבירות תעבורה ובצד העליון שלו נמצאות ההתנהגויות הטומנות בחובן סכנה ממשית לאדם, הקרובות באופיין הפיזי - ולא במחשבה הפלילית הנלווית אליהן - לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. ובהתאם, הענישה נעה בין מאסר בעבודת שירות ועד ל- 30 חודשי מאסר בפועל.

צפייה בסרטוני מצלמות הגוף של השוטרים שהיו מעורבים באירוע מראה שהמרדף אחרי המערער נפרש על פני כפרת דרך ארוכה ובמהלכו המערער נהג במהירות גבוהה מאוד, שחייבה את השוטר שרדף אחריו באופנוע לנסוע במהירות עצומה ממש, וגם כך הוא התקשה להדביק את המערער. עוד ניתן לראות, שהמערער עקף רכב שהיה לפניו בכיכר תוך שהוא עולה על אי תנועה, ובהמשך נוהג נגד כיוון התנועה, בנסיבות שיכלו בהחלט לגרום לתאונה, על כל המשתמע מכך.

העובדה שהאירוע הסתיים ללא נפגעים בגוף ובנפש אינה צריכה לעמעם את הסיכון שהמערער יצר בהתנהגותו לחיי אדם.

בחינת מעשי המערער על רקע הפסיקה הנוהגת מלמדת כי מתחם העונש ההולם שנקבע למעשי המערער מתאים לנסיבות.

שירות המבחן המליץ להטיל על המערער עונש שמרכיביו העיקריים הם צו מבחן ושירות לתועלת הציבור. אולם מטבע הדברים, שירות המבחן מתמקד בצרכי הנאשם ובטובתו וחווות דעתו הינה בבחינת המלצה בלבד. ולעמת זאת בית המשפט הגוזר את הדין פועל בתוך מסגרת חוקית מחייבת, המבנה את שיקול הדעת בענישה, ועליו לקחת בחשבון שיקולים רבים ומגוונים, שבמרכזם האינטרס הציבורי ועקרון ההלימה. ובמקרה זה, נוכח מכלול הנתונים והנסיבות הנוגעים לענין, החלטת בית המשפט קמא שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן, נכונה.

בסופו של דבר על העונש להלום את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם, תוך התחשבות בנתוניו ונסיבותיו של הנאשם. כאן, מעשי העבירות של המערער בנסיבותיהם חמורים, ומידת אשמו של המערער גבוהה. בית המשפט היה ער למלוא הנסיבות לקולא בעניינו של המערער, ובסופם של דברים מצא שלא להטיל עליו מאסר בפועל ממש, אלא בעבודות שירות. איננו מוצאים עילה להתערב בכך.

אשר לפסילה, בהינתן אופן נהיגת המערער ובהתחשב בעברו התעבורתי, בכך שהוא מבצע שוב ושוב עבירות דומות, בסיכון הקיים להישנות עבירות תעבורה, ובהתרשמות שירות המבחן בדבר הצורך של המערער בטיפול בתחום התעבורה, הרי שהצורך בהרתעת המערער ברור, ועונש הפסילה שהוטל עליו מותאם לנסיבות ואף מתחייב. הקנס שהוטל על המערער מידתי ולא מצאנו מקום להתערב בו.

אשר על כן אנו דוחים את הערעור.

על המערער להתייצב ביום 09.07.24 בשעה 09:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות לתיאום מועד ומקום לביצוע עבודות השירות.

מזכירות בית המשפט תעביר את פסק הדין לממונה על עבודות השירות, המתבקש לעדכן את בית המשפט בהתפתחויות.

ניתן והודע היום כ"ו סיוון תשפ"ד, 02/07/2024 במעמד הנוכחים.

אליהו ביתן, שופט בכיר

טל לחיאני שהם, שופטת

יואב עטר, שופט